omgevingsdienst Haaglanden

Bezoekadres
Zuid-Hollandplein 1
2596 AW Den Haag

Postadres
Postbus 14060
2501 GB Den Haag
T (070) 21 899 00
E info@odh.nl
I www.odh.nl

De gemeenteraad van Rijswijk

Datum	Uw brief	Ons kenmerk	Afdeling	Contactpersoon
2-7-2026		ODH1810310	BV	R. van der Winden en P.F. Perton
Bijlage(n)	Uw kenmerk	Zaaknummer	Team	Telefoonnummer
			IFC	06-52884247
Betreft				E-mail
				Peter.perton@odh.nl

Geachte leden van de raad,

Het Dagelijks Bestuur (DB) van de ODH dankt u voor de door u ingediende zienswijze op de begroting 2027. Bijgevoegd treft u onze reactie aan.

Uw zienswijze en onze reactie daarop zal betrokken worden in de vergadering van 9 juli 2026 bij de beraadslagingen over de begroting 2027.
Hoogachtend,

De secretaris, De voorzitter,

Mr. C. van der Kamp M.R. Ferwerda MSc.

Reactie op zienswijze gemeente Rijswijk ODH 2027

Het Dagelijks Bestuur heeft met waardering kennisgenomen van uw zienswijze op de ontwerpbegroting 2027 van ODH. Wij constateren dat u kunt instemmen met de voorgelegde begroting en dat u daarbij enkele belangrijke aandachtspunten meegeeft. Hieronder gaan wij daarop in.

Indexering en bezuinigingen

Wij hebben kennisgenomen van uw constatering dat de door ODH gehanteerde indexeringssystematiek afwijkt van de gemeentelijke kaderbrief, maar dat de uitkomst daarvan circa één procentpunt lager ligt dan het in de kaderbrief genoemde indexeringspercentage. ODH past de door het Algemeen Bestuur vastgestelde systematiek toe. Daarmee wordt aangesloten bij de eerder gemaakte bestuurlijke afspraken en blijft de ontwikkeling van de deelnemersbijdragen beheersbaar.

Tegelijkertijd onderkennen wij dat vanaf 2028 in de meerjarenraming een structureel tekort van circa € 200.000 zichtbaar is. In aanloop naar de begroting 2028 zal ODH dit tekort nader uitwerken en oplossen. Daarbij wordt onder meer gekeken naar het structureel maken van jaarlijks terugkerende incidentele bijdragen, met name op het terrein van de groene wetgeving. Daarmee wordt beter aangesloten bij de feitelijke ontwikkeling van het werkpakket en wordt voorkomen dat structurele werkzaamheden blijvend incidenteel worden gefinancierd.

Wij benadrukken dat incidentele middelen en aanvullende opdrachten niet zonder meer onderdeel zijn van de structurele begrotingsruimte. Juist daarom is het van belang dat in de komende periode helder onderscheid wordt gemaakt tussen structurele wettelijke taken, aanvullende opdrachten en incidentele projecten. Dat draagt bij aan transparantie richting deelnemers en aan een meer stabiele financiële basis voor de uitvoering.

Financiële positie gemeenten

Wij begrijpen de zorgen van gemeenten over de financiële vooruitzichten en de druk die onder meer voortvloeit uit de ontwikkeling van het gemeentefonds. ODH voelt de verantwoordelijkheid om blijvend kritisch te zijn op de eigen kostenontwikkeling, doelmatig te werken en samen met deelnemers te kijken waar prioritering en efficiencyverbetering mogelijk zijn.

In de begroting 2027 is daarom opnieuw scherp gekeken naar de verhouding tussen taken, middelen en kwaliteit. Een deel van de gemeentelijke werkprogramma's is in 2026 structureel verminderd, terwijl het werkaanbod tegelijkertijd toeneemt en deelnemers vaker een beroep doen op de specialistische kennis en adviesrol van ODH. Die spanning vraagt om voortdurende bestuurlijke aandacht: verdere kostenbeheersing blijft noodzakelijk, maar mag er niet toe leiden dat wettelijke termijnen, kwaliteit, robuustheid of het gelijke speelveld in de regio onder druk komen te staan.

ODH werkt aan verdere doelmatigheid door processen te verbeteren, data beter te benutten, waar mogelijk digitalisering en AI toe te passen en de adviesfunctie gerichter in te zetten. Tegelijkertijd nemen de eisen aan omgevingsdiensten toe. Landelijke ontwikkelingen, de Omgevingswet, de versterking van het VTHA-stelsel, de robuustheidscriteria en maatschappelijke verwachtingen rond gezondheid, veiligheid en duurzaamheid vragen om voldoende kennis, capaciteit en continuïteit.

Wij blijven daarom inzetten op een sobere en doelmatige bedrijfsvoering, maar zullen ook richting Rijk en andere partners blijven benadrukken dat een robuust VTHA-stelsel vraagt om passende en structurele financiering. Alleen zo kunnen gemeenten, provincie en ODH gezamenlijk blijven instaan voor een veilige, gezonde en duurzame leefomgeving.

Ontwikkelingen VTH en regionale uitvoeringskracht.

Wij delen het belang dat u hecht aan een sterke regionale uitvoeringskracht. De maatschappelijke opgaven in de fysieke leefomgeving worden complexer en houden zich niet aan gemeentegrenzen. Vraagstukken rond waterkwaliteit, luchtkwaliteit, geluid en omgevingsveiligheid vragen om een gezamenlijke aanpak, waarbij lokale beleidsruimte en regionale samenhang zorgvuldig in balans worden gebracht.

Met het Regionaal Uitvoeringsprogramma Haaglanden 2026–2029 hebben gemeenten, provincie en ODH gezamenlijk gekozen voor een meer gerichte inzet op die regionale prioriteiten. Het RUP is tot stand gekomen op basis van beleidsdocumenten van deelnemers en ketenpartners, gesprekken met deelnemers, inzichten uit de risicoanalyse van ODH en ontwikkelingen in de uitvoering. Daarmee is het RUP geen losstaand programma van ODH, maar een gezamenlijke vertaling van regionale beleidsopgaven naar de uitvoering van vergunningverlening, toezicht, handhaving en advies.

Het RUP past bij de beweging die in het Koersplan is ingezet: ODH ontwikkelt zich verder van een voornamelijk uitvoeringsgerichte organisatie naar een kennis- en adviesorganisatie die vroegtijdig meedenkt, integraal werkt en maatschappelijke impact centraal stelt. Dat betekent niet alleen sturen op aantallen producten of uren, maar steeds meer op de vraag wat de inzet oplevert voor de leefomgeving.

Een regionale aanpak betekent nadrukkelijk niet dat de lokale beleidsvrijheid verdwijnt. Gemeenten kunnen eigen accenten blijven leggen, aanvullende inzet vragen of lokale beleidskeuzes maken. Deze lokale prioriteiten worden verwerkt in de individuele jaarwerkprogramma's. Het RUP zorgt er juist voor dat daarnaast de thema's met een duidelijk gezamenlijk en grensoverschrijdend belang herkenbaar worden geprogrammeerd en gemonitord.

Daarbij is van belang dat het RUP zoveel als mogelijk binnen de bestaande financiële kaders wordt uitgevoerd. Het gaat om een accentverschuiving binnen de werkzaamheden: een deel van de inzet die voorheen in individuele jaarwerkplannen was opgenomen, wordt herkenbaar gekoppeld aan regionale prioriteiten. Daarmee kunnen capaciteit en middelen gerichter worden ingezet op de opgaven waar ODH in samenwerking met gemeenten, provincie en ketenpartners de grootste maatschappelijke meerwaarde kan realiseren.

ODH zal de voortgang op de prioriteiten uit het RUP jaarlijks monitoren en hierover rapporteren. Daarmee ontstaat meer inzicht in de effecten van de inzet en kunnen deelnemers beter sturen op prioriteiten, resultaten en eventuele bijstelling.

Duurzaamheid

Bij de behandeling van de zienswijzen op de begroting 2026 is toegezegd te onderzoeken of het inkoopbeleid van ODH langs de lat van maatschappelijk verantwoord opdrachtgeven en inkopen kan worden gelegd. Door ziekte en personele wisselingen is hieraan nog onvoldoende uitvoering gegeven. Wij erkennen dat dit onderwerp aandacht verdient en zullen dit in het komende jaar opnieuw oppakken.

Daarbij sluiten wij aan bij de bredere koers van ODH: bijdragen aan een gezonde, veilige en duurzame leefomgeving vraagt niet alleen iets van onze primaire taakuitvoering, maar ook van de manier waarop wij onze eigen bedrijfsvoering organiseren. Waar mogelijk zullen wij duurzaamheid, doelmatigheid en maatschappelijke waarde nadrukkelijker verbinden in ons inkoop- en organisatiebeleid.

Ziekteverzuim

Ruim 80% van de kosten van ODH is gerelateerd aan personele inzet. Een gezonde, vitale en deskundige organisatie is daarom essentieel voor de kwaliteit en continuïteit van onze dienstverlening. In 2025 is de ziekteverzuimbegeleiding geïntensiveerd en is de inzet van de bedrijfsarts verdubbeld, met als doel vooral het langdurig verzuim beter te voorkomen en te begeleiden.

De eerste resultaten van deze aanpak geven een voorzichtig positief beeld. Wij zien uw opmerkingen op dit punt mede als steun voor de ingezette lijn. Naast verzuimbegeleiding zetten wij in op leiderschap, cultuurontwikkeling, eigenaarschap en werkplezier. Deze thema's sluiten aan bij het Koersplan en bij de bredere ontwikkeling van ODH als professionele, lerende en toekomstbestendige organisatie.

Rekeningcommissie

De resultaten van de rekeningcommissie worden met de deelnemers gedeeld, evenals de reactie van ODH daarop. Wij vinden het belangrijk dat deelnemers, ieder vanuit hun eigen rol, blijven meedenken over verdere verbetering van de financiële sturing, verantwoording en transparantie. Daarbij merken wij op dat de aanbevelingen van de rekeningcommissie betrekking hebben op de jaarrekening 2025 en niet op de meerjarenbegroting 2027–2030.

Slot

Tot slot zijn wij graag bereid om uw raad, college of ambtelijke organisatie een nadere toelichting te geven op de begroting 2027, het Regionaal Uitvoeringsprogramma of het werk dat ODH voor u als deelnemer uitvoert. Juist in een periode waarin financiële druk en maatschappelijke opgaven samenkomen, vinden wij het belangrijk om transparant te blijven over keuzes, mogelijkheden en beperkingen.
Wij blijven graag samen met u werken aan een robuuste, deskundige en doelmatige omgevingsdienst die bijdraagt aan een veilige, gezonde en duurzame leefomgeving in Haaglanden.

arch ex.

uw kenmerk	ODH1722444
uw brief van	31 maart 2026
ons kenmerk	26.111779
inlichtingen bij	A.G. Cairo
doorkiesnummer	(070) 326 11 02

Rijswijk

Ruimtelijke Ontwikkelingen
Ruimte

Huis van de stad, Generaal Spoorlaan 2
Postbus 5305, 2280 HH Rijswijk
Telefoon 14 070
stadhuis@rijswijk.nl
www.rijswijk.nl
iban BNG: NL15BNGH0285007424

Omgevingsdienst Haaglanden
t.a.v. de heer Chr. van der Kamp
Postbus 14060
2501 GB 'S-GRAVENHAGE

betreft	Zienswijze op de ontwerpbegroting 2027 Omgevingsdienst Haaglanden
datum	23 juni 2026
bijlage(n)	verz. 26-06-'26

Geachte heer Van der Kamp,

Bij brief van 31 maart 2026 heeft u de ontwerpbegroting 2027 van de Omgevingsdienst Haaglanden (ODH) aan de gemeenteraad van Rijswijk toegezonden. De voorliggende ontwerpbegroting 2027 geeft in hoofdlijnen de werkzaamheden en de hieraan verbonden kosten weer. Conform artikel 24 van de Gemeenschappelijke regeling hebben gemeenteraden de mogelijkheid om een zienswijze in te dienen op de voorgestelde ontwerpbegroting 2027.
Wij maken gebruik van deze mogelijkheid en hebben de volgende opmerkingen bij de ontwerpbegroting 2027.

Indexering en bezuinigingen

De ontwerpbegroting 2027 is sluitend en laat een lastenstijging zien van 2,9% (€ 917.000), hoofdzakelijk als gevolg van loon- en prijsontwikkelingen. De deelnemersbijdrage voor de gemeente Rijswijk bedraagt in 2027 € 952.000. Dit is een stijging van € 28.000 ten opzichte van 2026. Zoals toegestaan, volgt de ODH zijn eigen systematiek en die is dit jaar bijna 1% lager dan het indexeringspercentage van 3,8% die in de gemeentelijke Kaderbrief van 2027 wordt genoemd. Tegelijkertijd blijkt uit de meerjarenraming dat vanaf 2028 een structureel tekort ontstaat van ongeveer € 200.000. Ook is de gerealiseerde omzet ieder jaar significant hoger dan de begroting vanwege structurele projecten (veelal van de provincie) die op incidentele basis gefinancierd worden.

Deze constateringen roepen vragen op over de financiële onderbouwing en de structurele houdbaarheid van de begroting. Daarom vragen wij u om nadere duiding te geven op deze ontwikkeling en inzichtelijk te maken op welke wijze het voorziene tekort vanaf 2028 zal worden opgelost.

Financiële context gemeenten

De financiële uitdagingen waarmee gemeenten de komende jaren worden geconfronteerd, verdienen nadrukkelijke aandacht. Door onder andere de korting van het Rijk op het gemeentefonds zullen ingrijpende keuzes noodzakelijk zijn. In de Kaderbrief van 2026 is daarom een verlaging van de gemeentelijke bijdrage met 6,2% aangekondigd. De ODH heeft dit opgepakt door de begroting met 2.27% te verlagen en heeft de gemeenten gevraagd de werkopdrachten met 3% te verkleinen, zodat in totaal een besparing van 5,27% wordt gerealiseerd.

Wij vragen u om blijvend kritisch te zijn op de balans tussen de gevraagde deelnemersbijdragen en de uit te voeren taken. Als de ontwikkeling van de deelnemersbijdragen niet aansluit bij de budgettaire realiteit van gemeenten, ontstaat er toenemende druk op de gemeentelijke begrotingen en de taken die gemeenten zelf uitvoeren.

Gezien de sombere financiële vooruitzichten voor gemeenten, met name vanaf 2028, vinden wij het van belang dat de ODH actief meedenkt over mogelijkheden voor kostenbeheersing, prioritering en efficiëntieverbetering en deze ook in de eigen organisatie doorvoert.

Interbestuurlijke programma Versterking VTH-stelsel (IB-VTH)

Ter versterking van de Vergunningverlening-, het Toezicht- en de Handhavingstaken is in het IB-VTH programma afgesproken dat alle omgevingsdiensten robuust moeten zijn. Uit de rapportages blijkt dat de ODH goed op koers ligt en naar verwachting in 2027 robuust zal zijn. Het Koersplan 2024-2028 wordt ingezet om de gewenste doorontwikkeling verder vorm te geven. Wij geven u daarbij als uitgangspunt mee dat de ODH in 2027 het Koersplan binnen de beperkte financiële ruimte verder implementeert.

Wij waarderen de actieve adviesrol van de ODH in de beleidsvorming over bijvoorbeeld het Omgevingsplan, de ruimtelijke projecten en de beoordeling van vergunningsaanvragen. De gemeente heeft hiervoor zelf onvoldoende expertise in huis. Met de bijdrage van de ODH wordt efficiënt een hoogwaardig advies bereikt.

Regionaal Uitvoeringsprogramma 2026-2029

Het Regionaal Uitvoeringsplan versterkt de VTH-taken van de ODH op de thema's waterkwaliteit, luchtkwaliteit, geluid en vellige leefomgeving. De regionale aanpak verhoogt de effectiviteit van de inzet van de ODH, zonder extra kosten. Wij zijn tevreden over deze bijdrage aan een gezondere leefomgeving voor onze inwoners en merken hierbij op dat de beleidsvrijheid en autonomie van de gemeente niet onder druk mogen komen door het Regionaal Uitvoeringsprogramma.

Duurzaamheid

Wij onderschrijven het belang van een duurzame bedrijfsvoering en de bijdrage van de ODH aan een gezonde leefomgeving.
In de zienswijze van vorig jaar is verzocht om prestatie-indicatoren voor maatschappelijke verantwoord inkopen op te nemen in de begroting, zoals ook vermeld in de kaderbrief 2026. In de reactie hierop heeft de ODH aangegeven te onderzoeken of aan dit verzoek kan worden voldaan. Wij constateren dat in de voorliggende ontwerpbegroting 2027 nog geen prestatie-indicatoren voor MVOI zijn opgenomen. Daarmee blijft invulling van dit eerdere verzoek vooralsnog uit. Wij vragen daarom opnieuw om concrete en meetbare prestatie-indicatoren op te nemen voor maatschappelijk verantwoord inkopen en inzicht te geven in de voortgang en resultaten van het duurzaam inkoopbeleid.

Ziekteverzuim

De inspanningen om het ziekteverzuim verder te verlagen geven een positief resultaat. Het verzuim is gedaald van 7.61% in 2024 naar 6,76% in 2025. Het streven om het ziekte verzuim in 2026/2027 verder te verlagen naar 4,5% is een stevige opgave en vraagt om blijvende aandacht voor plezierig werk, autonomie, waardering en persoonlijke ontwikkeling. Wij hopen dat de positieve lijn zich voortzet en dat het beleid rondom werkgeluk en duurzame inzetbaarheid bijdraagt aan een verdere daling van het verzuim. Tegelijkertijd wordt benadrukt dat het succes van deze aanpak niet alleen afhankelijk is van het behalen van een concreet verzuimpercentage, maar ook van het blijvend investeren in de kwaliteit van leiderschap en de organisatiecultuur.

Wij bedanken het dagelijks bestuur en de medewerkers van de Omgevingsdienst Haaglanden voor de inzet voor een gezonde en veilige leefomgeving in de regio Haaglanden en zien uw schriftelijke reactie op onze zienswijze tegemoet.

Hoogachtend,
de gemeenteraad,
de griffier,

J.A. Massaar, bpa

de voorzitter,

H. Sahin